

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Høringssvar om adgang til PPU på grunnlag av bachelor i praktiske og estetiske fag

Utdanningsforbundet takker for muligheten til å kommentere og gi våre innspill til høringen om adgang til PPU på grunnlag av bachelor i praktiske og estetiske fag.

Generelt

Ved behandling av representantforslag om å innføre den praktiske skolesekken for elever i barne- og ungdomsskolen, 20. mars, Dokument 8:95 S (2017-2018), Innst. 179 S (2017-2018), fattet Stortinget følgende vedtak (553) *Stortinget ber regjeringen sikre at bachelor i praktiske og estetiske fag (180 studiepoeng) kvalifiserer for opptak til praktisk-pedagogisk utdanning (PPU).*

Utdanningsforbundets opplever i ulike sammenhenger at medlemmer uttrykker bekymring for de praktiske og estetiske fagenes plass i skolen. Utdanningsforbundet er enig med Stortinget i at opptaksgrunnlaget for PPU, som trer i kraft i 2019, medfører utilsiktede konsekvenser for de praktiske og estetiske fagene i skolen. En unntaksordning som bidrar til å kvalifisere lærere i praktiske og estetiske fag vil for en periode være nyttig. Det må jobbes systematisk for å styrke de praktiske og estetiske fagene i skolen, og på lengre sikt må opptakskravet til PPU for praktiske og estetiske fag være den samme som for andre fag i skolen, det vil si mastergrad.

Spørsmål Kunnskapsdepartementet spesielt ber om tilbakemelding på

1) Vedtaket forutsetter en bachelorgrad i praktiske og estetiske fag (180 studiepoeng).

a) Hvordan skal vi i denne sammenhengen forstå "praktiske og estetiske fag"?

De praktiske og estetiske bachelorgradsstudiene dette gjelder er utøvende og skapende utdanninger innenfor kunst, musikk, dans, drama, idrett, mat og restaurantfag. Studentene har søkt til disse utdanningene vel vitende om utdanningene alene ikke kvalifiserer for lærerjobb i skolen.

Praktiske og estetiske fagene i skolen skal være utøvende og skapende fag der lærerne tar i bruk læringsmetoder av praktisk karakter, slik at elevene får oppleve å følge prosesser, fra ide til et produkt. Det bør i stor grad være en vid definisjon av hva praktiske og estetiske fag er slik at en tar høyde for eventuelle endringer i skolefagene eller nye skolefag.

- b) Bør en slik bachelorutdanning være enfaglig, dvs. 180 studiepoeng i ett fag, eller bør den åpne for flere fag?

De fleste utdanningene som kategoriseres under «praktiske og estetiske fag» er enfaglige. Formålet til disse bachelorgradsstudiene er å utdanne utøvede og skapende utøvere. Ved søknad om opptak til PPU kan vi derfor ikke forvente at søkeren har mer enn ett skolefag. Om det finnes studietilbud som består av flere enn ett praktisk og estetisk fag som er relevant for skolen bør universiteter og høyskoler oppmuntres til å prioritere disse søkerne. Omfanget av skolefaget må være 30 studiepoeng eller mer. I sammenheng med utøvende og skapende fag kan andre relevante fag være teoretiske. Erfaring viser at en lærer med flere skolefag får lettere tilsetning enn en lærer som kun underviser i ett skolefag.

- 2) Det er spesielle opptakskrav til norsk lærerutdanning.

- a) Bør det også være spesielle opptakskrav for søkere som tas opp på grunnlag av bachelor i praktiske og estetiske fag?

Flere av bachelorgradsstudiene i praktiske og estetiske fag har spesielle opptakskrav i dag. Dette kan være en opptaksprøve bestående av praktiske ferdigheter eller intervju, i tillegg til generell studiekompetanse. Utdanningsforbundet mener generelt at studiekompetanse og mastergrad er et relevant opptakskrav til PPU. Forskjellen mellom studenter med mastergrad som opptaksgrunnlag og studenter med fullført bachelorgrad som opptaksgrunnlag vil være tydelig i en studentgruppe.

Argumentasjonen over viser at det kan være vanskelig å kreve samme opptaksgrunnlag for denne søkergruppen som for studenter som søker opptak til grunnskolelærerutdanningen eller lektorutdanningen. Utdanningsforbundet mener at det bør stilles visse høye krav til fremtidige lærere. For å sikre et visst nivå på studentene foreslår vi at opptakskravet samsvarer med opptakskravet til master. Dette vil si at studentene fyller kravet til generell studiekompetanse og må ha gjennomsnittskarakteren C i fordypningsfaget med minst 80 studiepoengs omfang.

Hvordan praktiske og estetiske fag defineres avhenger av hva de kvalifiserer for. Bachelorgradsstudiene som omtales som «praktiske og estetiske» fag i denne sammenhengen kvalifiserer sammen med PPU for undervisning på 5.-7. trinn, ungdomstrinnet og på studieforberedende i videregående skole, jf. forskrift til opplæringsloven §§14-2, 14-3 og 14-4. For å kvalifisere for undervisning i yrkesfagene må læreren ha avlagt fagbrev. For en lærer med kun ett praktisk og estetisk undervisningsfag utgjør dette få timer på mellomstore og små skoler. Dette kan føre til at lærere med ett undervisningsfag kan ende med stillinger delt mellom flere skoler. Utdanningsforbundet er bekymret for arbeidsmarkedet for de enfaglige lærerne.

Med vennlig hilsen

Milena Adam
seksjonssjef

Gunn Gallavara
seniorrådgiver

